

SNI IKT műhely

Megjelent: http://www.isze.hu/download/inspiracio/inspiracio_2010_3.pdf

A sajátos nevelési igényű gyermekek oktatásában régóta hangsúlyos szerepet játszik az IKT. A digitális tananyagok alkalmazása és pedagógusok által történő fejlesztése is a „Commodore”-os idősakra nyúlik vissza. A gyógypedagógusok már akkor felismerték, hogy milyen lehetőségeket rejt a számítógép oktatásba történő bevonása. Annak idején még nem álltak rendelkezésre a maihoz hasonló korszerű hardver eszközök, tananyagfejlesztő szoftverek és vetítéstechnika, a számítástechnika oktatása pedig csak szakköri szinten működött. Ennek ellenére már saját fejlesztésű gyakorló anyagokat, tesztfeladatokat, szimulációkat tudtunk prezentálni, néha sziszifuszi munkával. Ezeket a tananyagokat az osztályokba elhelyezett egy-egy gépen, egyéni, differenciált és csoportmunkában lehetett alkalmazni, később aztán - amikor már volt - a számítógépteremben is. Előbb használtunk számítógépet a tantárgyi oktatás támogatására, mint ahogy a számítástechnika oktatása tantervi szinten megjelent volna.

Bizonyított, hogy az oktatás hatékonyságát növeli, ha az információ több kommunikációs csatornán áramlik. Különösen igaz ez a sajátos nevelési igényű gyermekek, és ezen belül is az érzékszervi fogyatékkal élők esetében, ahol valamelyik kommunikációs csatorna csak részben, vagy egyáltalán nem funkcionál. Hallássérültek esetében az auditív úton érkező, többnyire hiányos információ hatékonyan kiegészíthető, helyettesíthető az IKT nyújtotta vizuális lehetőségekkel.

Intézményünk – SMÖ Duráczy EGYMI és Nevelési Tanácsadó – többcélú, közös igazgatású közoktatási intézmény, ahol a szerteágazó tevékenységi területek közül kiemelkedik a hallássérült és beszéd fogyatékos tanulók oktatása.

Egy oktatási intézményben az IKT-val támogatott oktatás színvonalát a hardveres, szoftveres és motivációs jellemzők határozzák meg.

Intézményünkben, az utóbbi évek pályázati lehetőségeinek köszönhetően, korszerű IKT eszközök, e-tananyagok és tananyagfejlesztő szoftverek kerültek beszerzésre. Ez jó hatással volt a pedagógusok motivációs szintjére is. Az aktívtábla és a tananyagfejlesztő szoftverek használatát belső képzéseken a számítástechnika tanár és az oktatási informatikus segítségével sajátították el az érdeklődő kollégák. Ezek a pedagógusok alkották a jelenleg is folyamatosan bővülő, spontán szerveződő IKT fejlesztő műhelyünk magját. A kompetencia alapú oktatás bevezetésével újabb IKT tartalmú képzéseken vehettünk részt, amelyek hasznos módszertani ismereteket is közvetítettek.

A sajátos nevelési igényű gyermekek számára nem mindig felelnek meg a kész, úgynevezett konzerv digitális tartalmak. Éppen ezért az IKT műhely tevékenységei között kiemelt szerepe van a tananyagfejlesztésnek. Ennek megfelelően, az intézményünkben alkalmazott digitális tananyagok nagyobb része saját készítésű. A saját fejlesztésű tananyagoknak – amellet, hogy igény szerint, a gyermekek nyelvi szintjéhez igazíthatók – van még egy nagy előnyük a vásárolt konzervekkel szemben: az a pedagógus, aki hosszú órákat eltölt egy-egy digitális tananyag elkészítésével, biztosan használni is fogja. Az alkotás örömről nem is beszélve.

A tananyagfejlesztéshez zömében a Lapoda multimédiaszerkesztő szoftvert és a Smart táblaszoftvert használjuk. Az elkészült e- tananyagokat a kollégák feltöltik az intézmény Intranet szerverére forrásállomány szinten is, biztosítva így az intézményen belüli szabad felhasználást, adaptációs és transzformációs lehetőséget minden pedagógus számára. A kollégák által Internetre is publikusnak jelölt digitális tananyagok elérhetők:

<http://www.duraczky.hu/projekt/tamop314/start.php?id=innovacio>

http://www.duraczky.hu/start.php?id=e_tanulas

A tananyagfejlesztés aktívtáblára először az alsós hallássérült osztályokban indult el az anyanyelv tantárgyban, majd ezt követően a logopédiai osztályokban, később felső tagozaton is. Az anyanyelvi témakörök feldolgozása során vizuális megerősítésként folyamatosan képeket, szócsíkokat használtak a kollégák. Ezeket a manuális funkciókat felváltották az aktívtáblára készült „fogd és vidd” technikával mozgatható képek, feliratok. A Lapoda programmal létrehozható dialóg boxok alkalmazásával bármikor előhívható és elrejtethető segítő funkciók építhetők be a digitális tananyagba, amely nagy segítség minden sajátos nevelési igényű gyermeknek, s egyben rugalmasan kezelhető differenciálási lehetőség.

A logopédiai és hallássérült osztályokban eredményesen alkalmazzuk a Beszédmester szoftvert, melynek kidolgozásában részt vettek intézményünk gyógypedagógusai is. A szoftver ingyenes, módszertani leírással együtt letölthető:

<http://www.inf.u-szeged.hu/beszedmester>

Vannak olyan belső integrációban oktatott mozgássérült tanulóink, akiknek mozgáskoordinációs nehézségeik következtében az egér és a klaviatúra használata is problémát okoz. Ők az aktívtáblára készült, számukra akadálymentesített alkalmazásokat érintőképernyős számítógépen használják.

Felső tagozaton a saját fejlesztések mellett használjuk még az SDT-s, internetről leölthető és online tananyagokat. A kémia tantárgy oktatásához eredményesen alkalmazzuk a Lapoda Chemistry nevű molekulamodellező programot. Ez a szoftver nem csak a tanár kezében hasznos eszköz, hanem a tanulók számára is. A programmal tetszés szerinti molekulamodellek tervezhetők, 3D-s körbejárási, forgatási funkcióval. Megfelelő IKT infrastruktúrával, csoportmunkára alkalmas osztálytermi környezetben így igazi IKT kompetenciafejlesztés valósítható meg.

Az aktívtáblás alkalmazások mellett kollégáink egyéni gyakorlásra szánt e-tananyagokat is készítenek, amelyeket a tanulók házi feladatként kapnak. Otthon, vagy a délutáni tanórán megoldva ezeket, a megoldás képernyőképét fájlként elmentik, majd e-mail-ben elküldik a tanárnak vagy feltöltik az osztály számára létrehozott google csoportba. Ez a módszer is támogatja a tantárgyi fejlesztés mellett az IKT kompetenciák fejlődését. Készülő gyermek intranetünk Internet felől is elérhető lesz a tanulók számára, így a gyakorlóanyagok elérése rugalmasabbá válik.

42. Nevezd meg a képek alapján a növényt és jelöld a termés típusát!

?

				
☐ gumó ☐ bogyótermés ☐ hüvelytermés ☐ csonthéjas ☐ toktermés	☐ gumó ☐ bogyótermés ☐ hüvelytermés ☐ csonthéjas ☐ toktermés	☐ gumó ☐ bogyótermés ☐ hüvelytermés ☐ csonthéjas ☐ toktermés	☐ gumó ☐ bogyótermés ☐ hüvelytermés ☐ csonthéjas ☐ toktermés	☐ gumó ☐ bogyótermés ☐ hüvelytermés ☐ csonthéjas ☐ toktermés

	
☐ gumó ☐ bogyótermés ☐ hüvelytermés ☐ csonthéjas ☐ toktermés	☐ gumó ☐ bogyótermés ☐ hüvelytermés ☐ csonthéjas ☐ toktermés

következő

Intézményünk, amellyel, hogy szegregált oktatást is folytat, elkötelezett az SNI integráció iránt. Pályázati tevékenység részeként SNI befogadó pedagógusokat tömörítő munkaközösséget működtet, melynek munkájában részt vállal IKT műhelyünk is. IKT-val támogatott bemutató órákat tartunk, módszertani videókat készítünk, segítséget nyújtunk a digitális tananyagkészítésben, bemutatjuk ezek sérülés specifikus akadálymentesítési lehetőségeit. Felkészítjük kollégáinkat a TIOP-1.1.1/07 pályázatból hamarosan érkező SNI csomagok alkalmazására. Az SNI befogadó munkaközösség számára web oldalt hoztunk létre, melynek IKT tartalma elérhető:

http://www.duraczky.hu/team/sni_team/start.php?id=sni_ikt

A sajátos nevelési igényű gyermekek sikeres integrációja érdekében intézményünk szoros kapcsolatot alakított ki a szülőkkel is. Hallássérült gyermekek szüleit tömörítő Szülőklubot, beszéd fogyatékos és mozgásfogyatékos gyermekek szülei számára Szülősulit működtetünk. Rendezvényeiken IKT műhelyünk bemutatókat tart szülőknek, gyermekeiknek, gyógypedagógusoknak, és befogadó pedagógusoknak, melyeken megismertetjük azokat az Internet nyújtotta lehetőségeket, web 2-es alkalmazásokat, ezek biztonságos használatát, amelyek az eredményes kapcsolattartást, kommunikációt szolgálják. Bemutatjuk a szülőknek azokat a szoftvereket, digitális tananyagokat, amelyeket ők is tudnak használni a gyermekükkel való otthoni foglalkozás során.

Az IKT műhely kidolgozta az intézmény IKT stratégiáját: minél több olyan osztálytermi környezet kialakítását tervezzük, amely alkalmas egyéni-, pár- és csoportos munkaformákban szervezett IKT kompetenciafejlesztésre. Ehhez az IKT infrastruktúrát pályázati forrásokból tudjuk biztosítani. Meglévő publikált IKT tartalmú jó gyakorlataink mellé újak kidolgozását tervezzük. Szeretnénk elérni, hogy IKT referenciaintézményként támogathassuk az erre igényt tartó oktatási intézményeket.

Szabó János
SMÖ Duraczky EGYMI és Nevelési Tanácsadó